

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tat-13 ta' April, 2007

Citazzjoni Numru. 204/2006

A.

-vs-

B.

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ipprezentat fil-21 ta' Ġunju, 2006 li permezz tiegħu l-attur espona bir-rispett:

1. Illi l-esponent u l-intimata żżewġu fit-30 ta' April, 1997.
2. Illi l-kontendenti illum jinstabu sseparati konsenswalment.

3. Illi l-kunsens tal-kontendenti jew min minnhom inkiseb b'vjolenza fizika jew morali, jew biża'.

4. Illi l-kunsens tal-kontendenti jew min minnhom hu vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja matrimonjali, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha, jew b'anomalija psikoloġika serja li tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.

5. Illi l-kunsens tal-kontendenti jew min minnhom inkiseb bl-esklużjoni pożittiva fiż-żwieġ innifsu jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Għaldaqstant, l-esponent umilment jitlob lil dina l-Onorabbli Qorti jogħgobha tiddikjara li ż-żwieġ li ġie celebrat bejn il-partijiet fit-30 ta' April, 1997 huwa null u bla ebda effett fil-Liġi ai termini tal-Artikolu 19(1a) u/jew 19(1d) u/jew Artikolu 19 (1f).

Bl-ispejjeż u l-intimata ngunta minn issa in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata ppreżentata fit-18 ta' Settembru, 2006 li permezz tagħha l-konvenuta esponiet bir-rispett;

1. Illi hija taqbel illi ż-żwieġ li ġie kontrattat fit-30 ta' April, 1997 għandu jiġi dikjarat null.

2. Illi dan iż-żwieġ seħħ minħabba li l-konvenuta ħarġet tqila u kien hemm pressjoni fuq il-partijiet biex jiżżewġu.

3. Illi l-konvenuta umilment toqgħod għal dik id-deċiżjoni li tiegħu din l-Onorabbli Qorti.

Kopja Informali ta' Sentenza

Bl-ispejjeż.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavits tal-partijiet u omissis.

Rat il-verbal tas-seduta tas-16 ta' Marzu, 2007 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-1997 a bażi tal-artiklu 19 (1) (a) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuta kif ingħad taqbel iżda għal raġunijiet oħra.

Naturalment pero' kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin; *"F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabilita' ta' xi kollizzjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubbju."* (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

Is-sub-inċiżi tal-Artiklu 19 (1) ċitati mill-attur jirrigwardjaw;

19 (1) (a) – kunsens ottenut bi vjolenza jew biża’;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta’ xi parti li jkun b’difett serju ta’ diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b’anomaliya serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta’ xi parti jkun inkiseb b’esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Mill-provi mressqa *prima facie* jidher li ż-żwieġ ġie provokat mill-fatt li l-konvenuta kienet ħarġet tqila fl-għerusija tagħha mal-attur anzi wara biss disa’ xhur li kienu jafu lil xulxin bħala namrati għaliex qabel kienu ġirien. Wieħed jifhem il-biża’ tagħha tenut kont tal-fatt li kienu għadhom żgħar – l-attur wieħed u għoxrin (21) sena u l-konvenuta dsatax (19) il-sena.

Naturalment dwar x’għara wara ż-żwieġ, dan hu immaterjali għall-kawża ħlief biex jitfa’ dawl fuq l-istat ta’ fatt ta’ qabel iż-żwieġ, iżda fil-fehma tal-Qorti hemm indizji serji li jindikaw li ż-żwieġ kien null. Kif qalet il-Qorti tal-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta’ Jannar, 2006);

“Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe’ li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta’ kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta’ l-allegazzjonijiet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe’ li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null

jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-ligi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenta fis-subinċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirrizulta jkun jeħtieġ li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument tal-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskudiet iż-żwieġ innifsu jew eskudiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taz-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirravizza sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat in-nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibilita' bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċita' li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti fil-waqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċita' intelletwali, proprju l-att posittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali."

Minn eżami tal-affidavit tal-attur jidher ċar li l-kunsens kien vizzjat. Kif qalet il-Qorti fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995); "B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kuncett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha

għar-rabta taż-żwieġ. F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awwissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; *“Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċità psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomlajja psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jigifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħħew il-liberta ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.”*

Kif ġia' ingħad fil-każ odjern il-Qorti tħoss li hemm indizji suffiċjent li jwassluha biex tgħid li fil-każ in eżami jidher li ż-żwieġ kien imġiegħel fuq il-partijiet u li kien hemm difett serju fid-deskrizzjoni ta' ġudizzju tagħhom.

Għal dawn il-mottivi kollha l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ imsemmi kuntrattat fit-30 ta' April, 1997. L-ispejjeż ikunu bla taxxa.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----